

UCHWAŁA Nr VI/50/15

RADY POWIATU W PODDĘBICACH

z dnia 30 czerwca 2015 r.

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Poddębickim na lata 2015 – 2017**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 4 i art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595, poz. 645; z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135, poz. 154, poz. 866, poz. 1650; z 2014 r., poz. 619, poz. 1188) Rada Powiatu w Poddębicach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Poddębickim na lata 2015 – 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Poddębicach. Realizacja uchwały będzie uzależniona od pozyskania środków finansowych z budżetu państwa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Małgorzata Kuna

Załącznik
Do Uchwały Nr VI/50/15
Rady Powiatu w Poddebicach
z dnia 30 czerwca 2015 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE PODDEBICKIM
NA LATA 2015 – 2017**

PODDEBICE 2015

Spis treści:

I.	Wstęp	str.3
II.	Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie.....	str.3
III.	Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie.....	str.5
IV.	Cel Programu i zadania do realizacji	str.6
V.	Oczekiwane rezultaty realizacji Programu	str.8
VI.	Zagrożenia dla realizacji zadań ujętych w Programie.....	str.8
VII.	Zakładane źródła finansowania Programu	str.9
IX.	Realizatorzy Programu	str.9
X.	Ewaluacja Programu	str.9

I. Wstęp

Niniejszy Program sporządzony został w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 180 pkt 1 ww. ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Jak wynika z obowiązującego obecnie stanu prawnego, systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W powiecie poddębickim Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje w zakresie pracy z rodziną biologiczną między samorząd gminny i powiatowy, tj. określiła, co należy do zadań własnych gmin, a co do zadań powiatu w zakresie organizacji pieczy zastępczej. Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej. Stąd też potrzeba opracowania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w perspektywie 3 – letniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych formach opieki zastępczej oraz stosownych środków finansowych.

II. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie

Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.), formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. rodzina zastępcza:

- **spokrewniona** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- **niezawodowa** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- **zawodowa**, w tym:

- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego
- zawodowa specjalistyczna.

2. rodzinny dom dziecka

3. rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych w powiecie poddębickim w latach 2009-2014

Rodziny zastępcze	2009	2010	2011	2012	2013	2014
spokrewnione	36	37	40	26	20	21
niezawodowe	6	6	6	15	17	18
zawodowe	1	1	1	2	1	1
rodzinne domy dziecka	-	1	1	-	2	2
Razem	43	45	48	43	40	42

Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych dla dzieci z powiatu poddębickiego w latach 2009-2014

Rodziny zastępcze	2009	2010	2011	2012	2013	2014
spokrewnione	30	29	31	21	16	15
niezawodowe	3	3	3	14	15	15
zawodowe	1	1	1	2	1	1
rodzinne domy dziecka	-	1	1	-	2	2
Razem	34	34	36	37	34	33

Tabela 3. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie poddębickim w latach 2009-2014

Typ rodziny/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
spokrewnione	48	45	45	37	29	30
niezawodowe	14	10	9	32	33	36
zawodowe	5	5	5	13	8	5
rodzinne domy dziecka	-	4	4	-	15	13
Razem	79	81	82	82	85	84

Tabela 4. Liczba dzieci z powiatu poddębickiego w rodzinach zastępczych w latach 2009-2014

Typ rodziny/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
spokrewnione	48	45	45	30	24	24
niezawodowe	14	10	9	27	37	31
zawodowe	5	5	5	9	8	4
rodzinne domy dziecka	-	4	4	-	10	9
Razem	67	64	63	66	79	68

III. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie

Pieczka zastępcza sprawowana jest również w formie instytucjonalnej:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej (prowadzonej przez powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podst. art. 190);
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej (prowadzonej przez samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania na podst. art. 190);
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (prowadzonego przez samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania na podst. art. 190).

Skierowanie dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu wszystkich możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub w rodzinie zastępczej. Pobyt powinien mieć charakter przejściowy, przyjęcie dziecka do placówki następuje na podstawie orzeczenia sądu rodzinnego, na wniosek rodziców lub na wniosek samego dziecka. Na terenie powiatu poddębickiego nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza. Dzieci umieszczane są w placówkach na terenie innych powiatów.

Tabela 5. Liczba dzieci z powiatu poddębickiego umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówkach op.-wych.) na terenie innych powiatów w latach 2009-2014

Liczba dzieci/rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	26	15	23	20	19	9

Wnioski z analizy pieczy zastępczej w powiecie poddębickim w latach 2009-2014

1. Analizując dane liczbowe umieszczone w tabelach można stwierdzić, że dane liczbowe za lata 2009-2014 zmieniały się dynamicznie.
2. W latach 2009-2014 następował wyraźny wzrost liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych.
3. W roku 2014 zanotowaliśmy znaczący spadek liczby dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Powyższe spowodowane było działaniami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, polegającymi na zmianie pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na rodzinną formę pieczy zastępczej.
4. W latach 2012 – 2014 nie było nowych umieszczeń dzieci w pieczy instytucjonalnej.

Wnioski do programu:

Należy nadal rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych.

IV. Cel Programu i zadania do realizacji

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Poddębickim jest rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

Cel ten rozwinięty został poprzez cele szczegółowe, które wskazują na główne obszary działania w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej:

1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych.
2. Systematyczne wspieranie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu.
3. Zapewnienie pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej pięć nowych rodzin w każdym roku.
5. Ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na poziomie obecnym, tzn. jedna rodzina zastępcza zawodowa i dwa rodzinne domy dziecka

Tabela 6. Harmonogram działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017

L.p	Cel szczegółowy	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych	1.1. Promowanie w środowisku lokalnym zastępczych form opieki.	1.1.1. Rozpowszechnienie ulotek, plakatów, kalendarzy, publikowanie artykułów w lokalnej prasie, indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem pieczy zastępczej.	PCPR
		1.2. Upowszechnianie roli i znaczenia rozwoju rodzinnych, zastępczych form opieki.	1.1.2. Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych.	PCPR
			1.2.1. Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej (rodziny zastępcze niezawodowe).	PCPR
			1.2.2. Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny, mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki.	PCPR
		1.2.3. Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych w powiecie poddębickim.	PCPR	
1.3. Pomoc rodzinom zastępczym w	1.3.1. Zapewnienie pomocy prawnej.			

		<p>regulowaniu sytuacji prawnej umieszczonych u nich dzieci.</p> <p>1.4. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.</p>	<p>1.4.1 Współpraca z kuratorami sądowymi w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dziecka.</p> <p>1.4.2. Współpraca z ośrodkami adopcyjno – opiekuńczymi, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej.</p>	<p>PCPR, rodziny zastępcze,</p> <p>PCPR</p> <p>PCPR</p>
2.	2.Systematyczne wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu	<p>2.1. Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodzinną pieczę zastępczą w przezwyciężaniu problemów związanych z opieką nad małoletnimi przebywającymi pod ich opieką.</p>	<p>2.1.1. Zapewnienie rodzinom bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej.</p> <p>2.1.2. Organizowanie grupy wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodzin pomocowych.</p> <p>2.1.3. Wspieranie rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka przez wolontariuszy.</p> <p>2.1.4. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach poprawy życia zgodnie z potrzebami i przysługującymi rodzinom prawami.</p> <p>2.1.5. Rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodziny, asystent rodziny, rodziny pomocowe i in.),</p> <p>2.1.6. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, sądem rodzinnym, organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w tym przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych.</p> <p>2.1.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny.</p> <p>2.1.8. Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.</p>	<p>PCPR, ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Poddębickiego, Poradnia Psychologiczno -Pedagogiczna</p>

3.	3. Zapewnienie pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	3.1. Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	3.1.1. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie. 3.1.2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia oraz mieszkania z zasobów gminy, 3.1.3. Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych przez uczestnictwo w kursach zawodowych oraz treningach kompetencji i umiejętności społecznych.	PCPR
4.	4. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.	Poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.	Zamieszczanie informacji na stronie PCPR i w lokalnych mediach, prowadzenie kampanii społecznej promującej rodzicielstwo zastępcze (ulotki, informatory i broszury).	PCPR, Wydział Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych i Strategii Powiatu w Starostwie Powiatowym w Poddębicach
5.	5. Zastępowanie funkcjonujących rodzinnych form opieki w postaci domów dziecka i rodzin zastępczych zawodowych, rodzinami zastępczymi niezawodowymi.	Poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.	Nabór, szkolenie i kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.	PCPR – realizator pośredni szkoleń – instytucje szkolące w tym zakresie.

V. Oczekiwane rezultaty realizacji programu

1. Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat wartości rodzinnych.
2. Wzmocnienie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez współpracę na wielu płaszczyznach z instytucjami działającymi w powiecie poddębickim na rzecz dziecka i rodziny.
3. Skuteczna specjalistyczna pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, wychowawczych, emocjonalnych i innych, dotyczących rodzin zastępczych.
4. Kompleksowa diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych.
6. Zapewnienie pomocy osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie finansowe i rzeczowe.

VI. Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w Programie

1. Niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na rozwój pieczy zastępczej.
2. Niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych.
3. Trudności we współpracy z rodzicami biologicznymi w celu powrotu dziecka do rodziny.
4. Długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka.
5. Trudności we współpracy z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie.
6. Trudności we współpracy z usamodzielniającymi się wychowankami zastępczych form opieki w procesie usamodzielnienia (nierealizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia, tj. bierność, niska motywacja w zakresie kształcenia i brak chęci do podnoszenia kwalifikacji zawodowych).

VII. Zakładane źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017, będą środki finansowe pochodzące z:

- a) budżetu powiatu poddębickiego,
- b) budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową,
- c) samorządu województwa,
- d) z budżetów samorządów gmin i innych powiatów, zgodnie z art. 191 ust. 4 i ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz.U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.)
- e) innych źródeł w ramach środków zewnętrznych.

VIII. Realizatorzy Programu

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach.
2. Starostwo Powiatowe w Poddębicach.
3. Sąd Rejonowy w Łasku III Wydział Rodzinny i Nieletnich
4. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
5. Urzędy Miast i Gmin z terenu powiatu poddębickiego.
6. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu gmin powiatu poddębickiego.

IX. Ewaluacja Programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach.

Ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017, będzie przebiegała w oparciu o analizę i interpretację zebranych danych własnych oraz danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych.

Pozyskane dane umożliwią ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym jego planowaniu, realizacji i rozwoju działań. Analiza zebranych danych pozwoli na sprawdzenie skuteczności i efektywności przyjętych założeń.

Program stanowi dokument otwarty, zmienny i elastyczny. Wobec tego, można go modyfikować wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami oraz środkami finansowymi.